

Bemærkninger til lovforslaget

1. Hovedstadsrådets oprettelse og baggrunden herfor.

I folketingssamlingen 1972/73 vedtog folketingsloven om hovedstadsrådet, og der blev hermed med virkning fra den 1. april 1974 etableret en særlig kommunal struktur i hovedstadsområdet, idet der ud over de eksisterende kommuner og amtskommuner blev oprettet et nyt kommunalt organ, hovedstadsrådet, til varetagelse af opgaver af betydning for hele hovedstadsområdet.

Hovedstadsrådet adskiller sig fra andre kommunale enheder ved dels at være indirekte valgt af kommunalbestyrelserne i Københavns og Frederiksberg kommuner og amtsrådene i Københavns, Frederiksborg og Roskilde amtskommuner, dels at være finansieret ved bidrag fra de to kommuner og tre amtskommuner i stedet for ved direkte skatteudskrivning. Rådets opgaver er i oversigtsform angivet i loven, mens de nærmere bestemmelser om rådets kompetence på de nævnte opgaveområder er udformet i speciallovgivningen.

Forud for folketingsforhandlingerne af loven om hovedstadsrådet var foregået en udvalgsbehandling i det såkaldte »Hovedstadsreformudvalg«. Udvalgets opfattelse var, at den stærke, ukoordinerede vækst i hovedstadsområdet havde skabt regionale problemer af en sådan størrelse og sammensathed, at en løsning baseret på de eksisterende kommuner og amtskommuner i området ikke var mulig. En fortsættelse af det frivillige (amts)kommunale samarbejde, som havde udviklet sig for en række områder, kunne desuden ikke forventes at sikre løsninger, der i planmæssig og finansiell henseende tog tilstrækkelig hensyn til helheden. Der var derfor behov for en overordnet struktur, der kunne sikre gennemførelse af sådanne løsninger og for finansieringsordninger, der sikrede en mere ligelig fordeling af byrderne i hele området. På grundlag af sine undersøgelser fastslog udvalget, at en reform geografisk måtte omfatte Københavns og Frederiksberg kommuner samt Københavns, Frederiksborg og Roskilde amtskommuner, og pegede på et hovedstadsråd som et middel til at opnå en hensigtsmæssig struktur.

Folketingets vedtagelse af hovedstadsrådsloven skete ved et kompromis mellem den overvejende del af folketingspartierne, som havde ønsker om en varig løsning, som i varierende grad afveg fra eller var direkte uforenelig med hovedstadsrådslovgivningen. Det blev derfor bestemt, at loven skulle tages op til revision i folketingsåret 1976/77, således at folketingsloven efterfølgende kunne få mulighed for at bedømme ordningen, når denne havde virket i nogen tid, og herunder vurdere om der havde været koordinations- og kompetenceproblemer.

Der henvises til folketingsstemningen 1972/73, spalte 6229, 6621 og 7249, samt tillæg A, spalte 6081 og tillæg B, spalte 2465 og 2589.

2. Senere vurdering af hovedstadsrådet.

I folketingssamlingen 1976/77 måtte det imidlertid erkendes, at der ikke var et tilstrækkeligt grundlag til at foretage en endelig bedømmelse af hovedstadsordningen, bl.a. fordi opgaveoverførslerne inden for hovedstadsrådets kompetenceområder ikke overalt var gennemført i lovgivningen. Folketinget vedtog derfor at udskyde lovrevisionen til folketingssamlingen 1980/81. Den daværende indenrigsminister lovede samtidig at give folketingsloven en redegørelse om hovedstadsrådet senest i den følgende folketingssamling. Som grundlag for denne redegørelse skulle indenrigsministeren iværksætte en gennemgang af den sektorlovgivning, der nærmere omhandler hovedstadsrådets kompetenceområder.

Der henvises til folketingsstemningen 1976/77, 1. samling, spalte 2410 og 3740, samt tillæg A, spalte 2413.

Forud for folketingsbehandlingen af folketingsloven 1980/81 af loven om ændring af hovedstadsrådsloven gik således dels et udvalgsarbejde, dels indenrigsministerens redegørelse.

Udvalget, som var et embedsmandsudvalg, fandt, at hovedstadsrådet havde taget væsentlige initiativer til løsning af de tværgående planlægningsopgaver, og at det fortsatte planlægningsarbejdet inden for de enkelte sektorer fulgte lovgivningens intentioner. Hovedstadsrådet havde såle-